జీవనలత

రత్నప్రభ

తులసికోటను కడిగి ముగ్గులు పెడ్తోంది శారద. తలంటి పోసుకుందేమో వెంట్రుకలు వదులుగా భుజంమీదుంచి ముందుకు పడుతున్నాయి. ప్రశాంతత, భక్తిభావం అందంగావున్న ఆమె ముఖానికి ఇంకా అందాన్ని ఇస్తున్నాయి.

ప్లాస్టిక్ బుట్టలోంచి పళ్లెంలోకి పూలు పోస్తుంటే చటుక్కున రమ గుర్తొచ్చింది శారదకు. రమ శారదకు పెద్దమ్మ కూతురు. ఇద్దరిది ఇంచుమించు ఒకే వయస్సు.

ఓరోజు తను వాళ్లింటికి వెళ్లేసరికి పూల పందిరి కర్రలు పీకుతోంది. రమ. "అదేం పనే మొద్దా" అంది తను వెనక నిలబడి.

"కర్రలకు చెద పడుతోందే! అందుకనీ" అంది రమ కూచుని చెదను పుల్లతో గీకుతూ.

వంగి రమ బుజాల మీద చేతులేసి "చెదను తీసేయాలి కానీ పందిర లాగేస్తే చెట్టు కుప్ప కింద కూలి పోదా" అంది తను విరగ పూసిన చెట్టును చూస్తూ.

" వేరే పందిరి వేసుకొందాం " అంది రమ తల పైకెత్తి.

" నా మొహం లాగుంది అల్లుకు పోయిన తీగ పంచాపూడ తీస్తావా."

దాని స్వభావమే అంత అని నవ్వుకుంది శారద. ముందుకు పడిన వెంట్రుకలు వెనక్కి తోసి దీపారాధన వెలిగించి పూజలో నిమగ్నురాలైంది

పూజ ఆమె దినచర్యలో ఒక భాగం. పెళ్లికాక ముందు అమ్మ పూజ చేస్తుంటే పక్కనే కూచునేది. ఆమె దృష్టిలో తులసి చెట్టు చెట్టు కాదు. ఒక సజీవ దేవత. కష్టాల్లోనూ సుఖాల్లోనూ తనకు అండగా నిలుస్తుందని ఆమె నమ్మకం.

భగవంతుడున్నాడో లేడో ఆయనకే తెలియాలి. కాని పరిస్థితులు ప్రతికూలంగా వున్నప్పుడు ఏదో దివ్యశక్తి చేయూతనిచ్చి కష్టాలనుంచి గట్టెక్కిస్తుందని నమ్మకం వుంటే ఎంతో మనోబలం వస్తుంది. కష్టాల నెదుర్కోడానికి అది ఎంతైనా అవసరం.

ఉత్తరాలతో వచ్చిన పోస్టుమన్ ఒక కవరు లోపలికి గిరవాటేసి వెళ్ళిపోయాడు.

పూజ ముగిసింతర్వాత పూజా సామగ్రి లోనికి తెస్తుంటే కవరు కన్పించింది. చెయ్యి తుడుచుకొని వంగి కవరు తీసుకొంటున్న శారద రమ దస్తూరిని గుర్తించింది. పూజ పళ్ళెం వంటింట్లో పెట్టి కవరు చింపుతూ వచ్చి మంచం మీాద కూర్చుంది. పక్కన పాపాయి నిద్ర పోతోంది. పాపకు కప్పివున్న **దుప్పటి సర్ది ఉత్తరం చదవటం మొదలు పెట్టింది.**

" డియర్ శారదా,

ఇక్కడ నేనూ అమ్మా నాన్నా క్షేమం. ఏం ఆశ్చర్యపడుతున్నావా ? అవును. పుట్టింటినుంచే జాబు రాస్తున్నాను. వచ్చి రెండు నెలలయింది.

డబ్బుతో సుఖ సంతోషాలను కొనుక్కోలేమని ఇన్నాళ్ళకు తెలిసొచ్చిందే శారదా. అవి మనసుకు సంబంధించినవి. బజార్లో దొరకవు.

మనం ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. చదివేప్పుడు ఈ విషయమే ఎగతాళిగా మాట్లాడాను పిన్నితో గుర్తుందా ? "

శారద మనస్సు ఒక్కసారి ఆరేళ్ల వెనక్కు మళ్ళింది.

రమ వచ్చేప్పటికి ఆరోజు పూజ అయిపోయింది.

" శారదకు చక్కటి మొగుణ్ణి ప్రసాదించు తల్లీ " అని అమ్మ దణ్ణం పెడుతుంటే తనూ భక్తిగా నమస్కరించింది.

వీళ్లెం మనుష్యులూ అన్నట్లు రాబోతున్న నవ్వును ఆపుకుంటూ ముందుకు పడి వున్న జడను ఒక చేత్తో లాగి పట్టుకొని చూస్తూంది రమ.

" హారతి అద్దుకుని దణ్ణం పెట్టుకో రమా, తులశమ్మను నమ్ముకొంటే సుఖ సంతోషాలకు లోటుండదు " అంది అమ్మ.

జడను వెనక్కి విసిరి హారతి అద్దుకొని చేతులు చాపింది ప్రసాదం కోసం " దణ్ణం పెట్టుకోక పోతే సుఖం సంతోషం వుండవా పిన్నీ " అంది రమ.

" అలా అనగూడదు తప్పమ్మా " అంది అమ్మ.

" ఈ కాలంలో అంతా డబ్బు పిన్నీ. డబ్బుంటే సుఖ సంతోషాలకు కొదవేమిటి ? అంతేగాని మంత్రాలకు చింతకాయులు రాల్తాయా" అంది ప్రసాదం అందుకుంటూ రమ. "శారదా, పత్రిక చదవడం అయిపోతే ఈవే, సీరియల్స్ కత్తిరించుకోవాలి."

పత్రిక ఇవ్వడానికి తను వెళ్తుంటే తనతోపాటు వచ్చింది రమ. ఏదో మెల్లగా మొక్కుకొంటోంది అమ్మ.

రమ పట్టు పరికిణీలు, నైలాన్ వోణీలు కట్టి దండ వేసుకొని ఎప్పుడూ సరదాగా గలగలలాడు తుండేది. తను చీటి పరికిణీలు, చినిగిన వోణీలు, తోసి మెడతో వుండేది రమ నాన్నగారు మొదట్లో ఏదో షాపులో గుమాస్తాగా వున్నా మెల్లిగా చిన్నకొట్టు పెట్టి న్యాయం అన్న పదాన్ని తన డిక్షనరీ లోంచి తీసేసి రెండు చేతులా ఆర్జించి పదిహేనేళ్లలో ఒక పెద్ద ఇల్లు కట్టేశాడు ప్రస్తుతం వాళ్ళకు ఐదు షాపులున్నాయి. రమకు తోబుట్టువు లెవరూ లేరు. నాన్నగారు న్యాయం ధర్మం అంటూ పదిహేనేళ్లనుంచి అలాగే ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్‌లో క్లార్క్‌గా వున్నారు. తనకు ముగ్గురు తమ్ముళ్లు.

ఆలోచనల నుంచి తేరుకొని మళ్లీ ఉత్తరం చదువ సాగింది శారద.

" డబ్బుంది. అందం వుంది. నాకేం తక్కువ అనుకొనేదాన్ని. బియ్యే ప్యాసయిం తర్వాత— చదువు కూడా వుంది. ఇంకేం అనుకొనేదాన్ని. ఎస్. ఎస్. ఎల్. సీ. తో నీవు చదువుని నిలిపేసి నాలుగేళ్ల తర్వాత ఒక టీచరును పెళ్లి చేసుకొన్నప్పుడు అనుకున్నాను. నాకేం చక్కటి భర్త లభిస్తాడు. శారదకు చదువూ లేదు, టీచర్ పెళ్లాం. దాని జీవితం ఎట్లా తెల్లవార్తుందో అని."

శారద మళ్లీ ఆలోచనలో పడింది. సినిమాలో లాగ గతం ఆమె కళ్లముందు కదులుతోంది.

ఆర్థిక పరిస్థితి బాగు లేక తను ఎస్సెల్సీతో చదువు నిలిపేసింది. తనకు కాలేజీలో చదువుకోవాలని ఎంతో ఆశ. రమ కాలేజీలో చేరింది. దాన్ని అడిగి కాలేజీ విషయాలు చెప్పించుకొనేది. హైస్కూలు వరకూ సామాన్యంగా వున్న అమ్మాయిలు కూడా ఆధునికంగా అలంకరించుకొని కిలకిలా నవ్వుతూ వెళ్తుంటే కిటికీవూచలు పట్టుకొని చూస్తోంది తను ఒకరోజు. అప్రయత్నంగా తన దురదృష్టానికి కన్నీళ్లు తిరిగాయి. వెనక ఏదో శబ్దమయే సరికి తిరిగి చూసింది. అమ్మ ! జాలిగా తనవైపే చూస్తోంది " కంట్లో ఏదో పడిందే " అంటూ తను సందులోకి వెళ్తుంటే అమ్మ నిట్టూర్చింది.

నాన్నగారు సంబంధాలు వెతకడం మొదలెట్టారు. ఏ సంబంధమూ కుదరలేదు. అది లేదంటే ఇది లేదనే వారు.

ఒక సారి పెళ్లి కొడుకు వచ్చి చూసి పోయాడు. తనకు నచ్చలేదు. అయినా ఏమీ చెప్పలేకవూరుకుంది. సాయంత్రం వాళ్ల మనిషి వచ్చాడు. నాన్నగారు పడక కుర్చీలో కూర్చొనున్నారు. అమ్మ గబగబా ఆత్రంగా వెళ్లింది. ఏం చెప్తాడోనని. తను తలుపు చాటున నిల్చుంది. ఏడేళ్ల తమ్ముడు రవి మంచం మీాద కూర్చుని గట్టిగా పాఠాలు చదువు తున్నాడు.

ఆయన చల్లగా చెప్పాడు: "అబ్బాయికి అమ్మాయి నచ్చలేదట. చూస్తుంటే సీతా, సావిత్రి గుర్తొస్తూందట. గ్లామర్ బొత్తిగా లేదట."

నాన్నగారు తారాజువ్వలా లేచారు. గ్లామర్ అంటే ఏంటో తెలియని అమ్మ అర్థంకాక చూస్తూంది. బహుశా గ్రామర్‌లో తన కూతురు ఫస్ట్‌మార్కులు తెచ్చుకొన్న సంగతి గుర్తు వచ్చి వుంటుంది.

" తూ. వెధవ వాడు తనకై వచ్చి చేసుకొంటా నన్నా నా అమ్మాయిని ఇవ్వను. పొమ్మను " అన్నారు నాన్న. ఆయన కోపంతో అంతా నిశ్శబ్దం అయింది. రవి పాఠం స్పష్టంగా వినిపిస్తూంది. " ద్రాక్ష పండ్లు పుల్లగానున్నవని నక్క........ "

" వెధవా. చదువు కట్టిపెట్టి అవతలకుపో " అరిచారు నాన్న. తనకు నవ్వు వచ్చింది మంచం మీాద కూర్చుంటుంటే రవి బిక్కమొహంతో వచ్చాడు.

" ఎందుకక్కా నాన్న కోప్పడ్డారు." అన్నాడు మెల్లగా.

" సాయంకాలం వేళ చదవ కూడదు. దీపాలు పెట్టాక చదువుకో " అంది వాడి క్రాపు సవరిస్తూ.

ఇలాగే అయ్యేవి సంబంధాలన్నీను. నాలుగేళ్లు గడిచిపోయాయి. రమ బియ్యే ప్యాసయింది. తన పెద్ద తమ్ముడు ఎస్సెల్సీ ప్యాసయాడు.

ఓరోజు మధ్యాహ్నం తిరిగ్గా అమ్మ చాపమీాద పడుకోనుంది. నాన్నగారు ఈజీ చైర్‌లో కూర్చుని మోహన్‌తో మాట్లాడుతున్నారు. నాన్నకేమో వాడిని పాలిటెక్నిక్‌కు పంపేస్తే బాగుండునని. వాడికేమో పి. యు. సీ. చదవాలని.

తను వెళ్ళి అమ్మ కాళ్ళదగ్గర చాపమీాదకూర్చుంది.

" వాడు తెలివిగలవాడు నాన్నా. బి ఇ. కి పంపిద్దాం."

" చదివించ గల శక్తి ఉండక్కర లేదమ్మా " అన్నారు నాన్న.

" ఎట్లో తిప్పలు పడ్దాం. వాడో ఇంజనీరయితే మిగతా వాడు పెద్ద చదువులు చదవ్వచ్చు; వాడూ 150 రూపాయలు తెచ్చుకుంటూంటే ఇంకేం పంపుతాడు."

నాన్నగారు నవ్వారు.

" ఇంజనీరయింతర్వాత డబ్బు పంపి అందర్నీ ఉద్ధరిస్తాడని నీ ఆశా ? "

" మోహన్ బంగారుకొండ. తప్పకుండా ఇదు కొంటాడు." అంది అమ్మ లేచి కూర్చుంటూ.

" అట్లే అనుకొంటూండు. ఈ కాలంలో ఆడపిల్లలూ, మగపిల్లలూ ఒకటే. ఐదారు వేలు పోసి శారదను ఒక అయ్య చేతిలో పెడ్తాం. ఆనాటినుంచి పరాయి పిల్ల. అలాగే ఐదారు వేలు పోసి వీణ్ణి ఇంజనీరు చేసి ఓ అమ్మ చేతిలో పెడ్తాం. ఆనాటి నుంచి తనూ, తన సంసారం అంతే."

" అదేమిటి నాన్నా " అంది తను.

" వాడికి మనమీాద ప్రేమ లేక కాదు. అదంతే. 4, 5 వందలు తెస్తున్నాడనుకో. అంత సంపాయించీ వాడింట్లో రేడియో లేక పోవడం అంతస్థుకు లోప మనిపిస్తుంది. కొంటాడు. కొనేప్పుడు ఈ డబ్బే ఇంటికి పంపితే సంవత్సరం పాటు తమ్ముళ్లకు గుడ్డలకు పనికొస్తుందని ఆలోచన వస్తుందంటావా?

" వాడి పెళ్లాం సాదా చీరలు కట్టుకుందనుకో— ఏమంటారు. నీవు మాసికలు వేసిన చీర కట్టినా బాధుండదు. నీవో క్లర్కు పెళ్లానివో, టీచర్ పెళ్లా నివో అవుతావు కాబట్టి. 4, 5 వందలు తెచ్చే వాడి పెళ్లాం నీలాగా చీరలు కడ్తే నీవే ఏమంటావు చెప్పు. మంచి చీరలు కొంటాడు. కొనేప్పుడు ఇంట్లో అమ్మ రెండే నేత చీరలతో గడుపుతోందని, చెల్లెలు ఇంతకు సగం ధరకల చీరలు కూడా ఏనాడూ కట్టలేదని ఆలోచన వస్తుందంటావా ? వచ్చినా పెళ్లానికి మామూలు చీరలు కొనగలడంటావా ?

" అన్నీ ఇంతే — పెళ్లానికి జబ్బు చేస్తుంది. ఇంజక్షన్లకూ, మందులకూ 50 రూ. లు అవుతాయి. ఆనెల ఇంకేదో ఖర్చు తగ్గించు కొంటాడు పెళ్లానికి మందిప్పించక్కర్లేదా ?

"అదే అమ్మకు జబ్బు అని రాశాననుకో నెలనెలా సరీగ్గా సరిపోతుంటే డబ్బు ఎక్కడి నుంచి పంప గలను అనిపిస్తుంది అంతే -- ఎవరిది తప్పంటావు. అమ్మా, నాన్నా, కొడుకు, కోడలూ, ఒకేచోట వుంటే ఒకళ్ల బాధలొకళ్లకు తెలుస్తాయి. లేకపోతే కోడలొచ్చి నప్పట్నుంచి డబ్బు పంపటం లేదని అమ్మ, తను దుబారా చేయకుండా అంతస్థుకు లోపం రాకుండా గడుపుతూంటే డబ్బు డబ్బు అంటూంటూ రని కొడుకూ అనుకొంటుంటారు. అంతే " అన్నారు నాన్న.

రమ బియ్యే ప్యాసయిన రెండు మూడు నెల్లల్లో

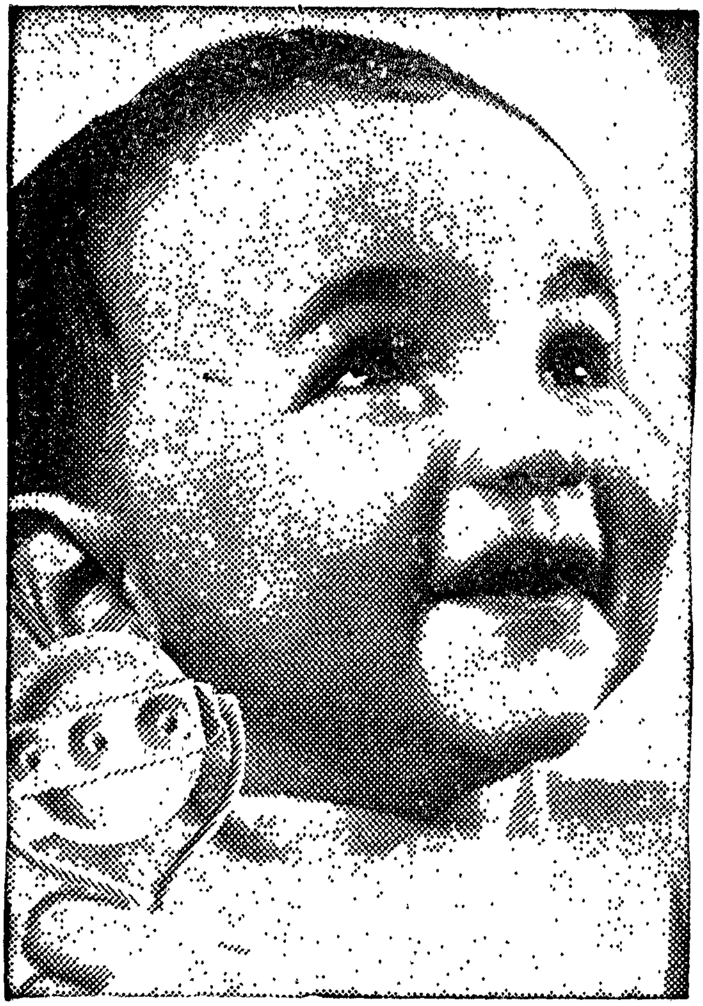

ఆనందమైన ఆటసమయం – వుడ్‌వార్డ్స్ వల్లనే

కుట్టునొప్పి. పుల్లదనం. కడుపు ఉబ్బరం. పళ్లుచేయునపుడు కలిగే జబ్బులకు. వాడేది వుడ్‌వార్డ్స్' గ్రైప్ వాటర్

తెలివైన తల్లులు 100 ఏళ్ల నుంచి వాడుచున్నారు.

Alyars ATC-486-TEl

జీవనలత

పెళ్లి నిశ్చయమయింది. ఆయన ఏదో కంపెనీలో మానేజరు. ఆస్తి బాగా వుంది. అమ్మా నాన్నా లేరు పెళ్లి పటాటోపంగా జరిగింది.

తర్వాత అనుకోకుండానే తనపెళ్లి నిశ్చయమైంది. ఆయన హైస్కూల్లో టీచర్. రమ భర్తతో సహా కారులో వచ్చింది తన పెళ్లికి.

తనను అత్తారింటికి పంపేప్పుడు "తులసి పూజ మాత్రం తప్పక చేస్తూండమ్మా" అంది అమ్మ.

" ఇంకా పోలేదా పిన్నీ నీ పిచ్చి నమ్మకాలు. ఏనాడూ గంటల తరబడి పూజ చేయక పోయినా నేను సుఖంగా వున్నాను. చిన్నప్పట్నించి పూజ చేస్తున్న శారదకు అయ్యవారు దొరికాడు " అంది రమ.

అమ్మ తన్ను దగ్గరికి లాక్కుని తలమీద గడ్డం ఆన్చి గొణుక్కుంది. "నా పిల్లకు ఇప్పుడేం తక్కువయిందమ్మా" అని.

పాప లేవడంతో భావనా ప్రపంచం నుంచి ఈ లోకంలోకి వచ్చింది. ఉత్తరం చదవకుండా ఇలా ఆలోచిస్తున్నానేమిటి అనుకుని పాపని వళ్లోకి తీసుకొని పాలిస్తూ ఉత్తరం తిరిగి చదవడం మొదలెట్టింది.

*   *   *

" కొన్నాళ్ల వరకూ నా సంసారం సుఖంగానే గడిచింది. ఆయనదగ్గిర స్వర్ణలత అని స్టెనో–టైపిస్ట్ ఉండేది. మా ఇంటికి కూడా అప్పుడప్పుడూ వచ్చేది. మనిషి అందంగా వుంటుంది. ఇరవై, ఇరవై రెండేళ్లకు మించి ఉండవు. ఆయన క్యాంపులకు వెళ్తూంటే కూడా వెళ్లేదట.

పెళ్లయిన రెండు, మూడు నెలల వరకూ ఎక్కడికీ వెళ్లలేదు. తరువాత వెళ్తూండేవారు. మూడు నెలల క్రిందట ఓసారి మద్రాసు వెళ్లారు. స్వర్ణ కూడా వెళ్లింది. నేనూ సరదాగా వస్తానన్నాను. "మేమేమో రోజంతా బిజినెస్ మీద తిరుగుతూంటాము. నువ్వు ఒక్కదానివే హోటల్లో కూచోవాలి. అదీకాక నీవు చూశావుగా మద్రాసు " అన్నారు.

నాల్గు రోజుల్లో వస్తామన్నవారు వారం రోజులకు వచ్చారు. పని పూర్తికాలేదట. ఆయన ఆఫీసుకు వెళ్లాక బెడ్డింగ్ విప్పుతున్నాను. చాకలికి బట్టలేయడానికి. దాన్లోంచి నాలుగు తలపిన్నులు పడ్డాయి. బట్టలు తీస్తుంటే ఒక స్లీవ్ లెస్ చోళీ వచ్చింది. బహుశా స్వర్ణది కాబోలు. చోళీ అంటే పొరపాట్న గుడ్డల్లో కలిసుండ వచ్చు. పిన్నులెట్లా వచ్చాయి ? స్వర్ణ అందంగా ఆకర్షణీయంగా వుంటుంది. నన్ను రావద్దన్నారు మద్రాసుకు ఇందుకేనా ?

ఆయన భోజనానికి వచ్చింతర్వాత వడ్డించి గడప మీద కూర్చుని అడిగాను. "స్వర్ణవి చోళీ, తలపిన్నులూ మీ హోల్డాల్‌లో వున్నాయండీ. తీసుకెళ్లమనండి " అన్నాను.

"చోళీ స్వర్ణదే. ఆమె బెడ్డింగ్ కట్టేసిం తర్వాత ఆరేసిన చోళీ కన్పించింది. మళ్లీ బెడ్డింగ్ విప్పుతూంటే 'ఎందుకులే మళ్లీ విప్పుతావు నాబెడ్డింగ్‌లో వేయి. తర్వాత తీసుకుందువు గాని ' అన్నాను.

"జాకెట్ ఎందుకు ఆరేసిందండీ? తడిసిందా ?"

" ఆమెకు వుండేవి రెండో మూడో మంచి జాకెట్లు. నాల్గు రోజుల్లో వస్తామనుకున్న వాళ్లం వారం రోజులు పట్టి, నబ్బేసి ఆరేసింది."

తల పిన్నులు కూడా వున్నాయండి!" ఒక్క నిముషం ఆలోచించారు.

"వచ్చేప్పుడు బండ్లో నా బెడ్డింగ్ మీద పడుకుంది. తలనొప్పిగా వుందని. అప్పుడేమైనా పడ్డాయేమో."

"మరి మీతోపాటు ఫస్ట్ క్లాసులోనే వస్తుందా ఎప్పుడూ?"

ఆయన విసుక్కున్నారు.

"ఏమిటే నీయక్ష ప్రశ్నలు. వేరే క్లాసులోనే వున్నది. ఏదో స్టేషన్లో దిగి కాఫీ తాగాను. ఆమె తలపట్టుకొని కూచొనుంది. చాలా రష్‌గా వున్నది. ఏమిటంటే విపరీతంగాతలనొప్పిఅని చెప్పింది. టికెట్ మార్పించి నా కంపార్ట్‌మెంట్‌తో ఎక్కించాను."

ఆయన సమాధానాలు తృప్తి నివ్వలేదు. రెండో మూడో చోళీలు మాత్రమే మంచివంటున్నారు. అంత పరీక్షగా చూస్తారా? తలనొప్పి అయితే మాత్రలు కొని ఇవ్వాలిగాని, అంత డబ్బు పోసి ఫస్ట్ క్లాసులోకి మార్పించి తన బెడ్డింగ్ పరచి పడుకోమంటారా? తూ! అబద్ధం.

ఆయన ఆఫీసు నుంచి ఫోను చేశారు. స్వర్ణ అమ్మకు చాలా జబ్బుగా వుందని స్వర్ణ రాలేదనీ, జాకెట్ ప్యూన్ చేత పంపించమనీ.

స్వర్ణను గూర్చే ఆలోచిస్తూ కూచున్నాను.

ప్యూన్ వచ్చాడు. వీణ్ణడిగితే సరి? "ఏం రామయ్యా! స్వర్ణకు ఈ జాకెటు, పిన్నులు ఇచ్చెయి" అంది.

వాడు మడత పెట్టి తీసుకొంటూంటే "స్వర్ణ ఇంట్లో వుంటుందా? ఎక్కడికైనా పోయుంటుందా" మొదటి ప్రశ్న క్రింద అడిగాను.

"ఎక్కడికి పోదమ్మా. అందులో ఆరి అమ్మగారు జబ్బుగా వుందట. ఎప్పుడూ గూడా ఆఫీసు, ఆఫీసు తప్పితే ఇల్లు. ఇంట్లో అమ్మకూ, పాపాయికీ సేవ చేసే సరికే ఆమె పని అయిపోతుంది."

"పాపాయెవరూ" షాక్ తిన్నదాన్లా అడిగాను. "స్వర్ణకు పెళ్లయిందా?"

"మంచోళ్ల కెప్పుడూ కష్టాలేనమ్మా. కడుపులో పడ్డ మూడు నెల్లకు కలరావచ్చి మొగుడు పోయాట్ట. తల్లి, ఆమా. ఎవరూ లేరు ఇక్కడికొస్తే ఏదన్నా వుద్యోగం దొరుకు తుందని వచ్చింది. టైప్ నేర్చుకొని బాబుగారి దగ్గర చేరిందమ్మా. బాబుగారు దయతలి ఉద్యోగం ఇచ్చారు. చక్కగా పని చేస్తుంది."

పాపాయి! స్వర్ణ మొగుడిని పెళ్లైవరూ చూడలేదు. ఉద్యోగంలో చేరింతర్వాత పాపాయి పుట్టింది. కొంపదీసి ....

అంతేనే శారదా, ఆరోజునుంచీ అన్నీ అనుమానాలే. ఆయనకు నా అనుమానాలు తెలీదు. మామూలుగా వున్నారు. నాలో అగ్ని పర్వతం రగుల్కొంది.

ఒకరోజు చెప్పేశాను. "స్వర్ణను పనిలోంచి నిలిపేయండి."

ఆయన ఆశ్చర్యపోయారు.

"ఏం" అన్నారు. ఏమనాలో తోచలేదు. "మంచిది కాదట" అన్నాను. "చెప్పిన వాళ్ల కళ్లు పోతాయి."

"నా కిష్టం లేదు. నిలిపేయండి" అన్నాను. నిశ్చయంగా.

"నీకిష్టం లేకపోతే? పని చేయించుకొనేది నీవు కాదుగా" అన్నారు నవ్వుతూ.

ఒళ్లు మండింది.

"అదంటే అంత ఇష్టమయితే దాన్నే పెళ్లాడక పోయారూ?"

రెండు నిముషాలు అలాగే చూశారు. చెయ్యి కడిగేసుకొని లేచి వచ్చేశారు.

ఆఫీసుకు వెళ్తూ వెళ్తూ "నీ కిష్టం లేకపోతే అలాగే నాలుగైదు నెలల్లో కొత్త స్టైనో దొరకగానే నిలిపేస్తాను" అన్నారు మెల్లిగా. అప్పట్నుంచి ఏ మాటన్నా చెడు అర్థం స్ఫురించేది. ఏం చేసినా అనుమానం వచ్చేది. ఒక నిశ్చయానికి వచ్చేశాను.

నాలుగు నెలలయింది. అయిదు నెలలయింది. స్టైనో మారలేదు. ఆయన నన్ను మోసం చేశారనుకొన్నాను.

"కొత్త స్టైనో దొరకలేదా?" అన్నాను ఒక రోజు ఆయనకు కాఫీ ఇచ్చి.

"లేదే. తెలివితేటలూ, అణకువా ఉండే వాళ్ళు దొరకడం కష్టం. అదీకాక వాళ్ళమ్మకు చాలా జబ్బుగా ఉందే. ఇవాళో రేపో అన్నట్లుంది ఉద్యోగం నుంచి తీసేస్తే గోలయి పోదూ.

"అసలు రమా! నీ అనుమానానికి ఆధారం లేదే. ఒట్టు పెట్టి చెపుతున్నాను. గతిలేని దశలో స్వర్ణవస్తే ఉద్యోగమిచ్చాను. చెల్లెలి క్రింద చూసుకొన్నాను," అన్నారు.

"కల్లిబొల్లి మాటలు చెప్పి ఒట్టు పెట్టి స్వర్ణను

....

లెఫ్టినెంట్ కొత్త సైనికులతో:
మీ కామ్రేడ్ లంతా మీ సోదరుల వంటివారు నేను మీకు తండ్రిలాంటి వాడిని. ఏమంటారు?

కొత్తగా చేరిన సైనికుడు:
అవును నాన్నగారూ!

ఎ. కృష్ణయ్య (మద్రాసు)

....

ఉంచేసుకుందా మనుకొంటున్నారు." అంది నాలోని మనసు.

"ఏం బాధగా ఉందా స్వర్ణను వదల్డానికి" అన్నాను.

ఆయన విసుగ్గా "వాళ్ళమ్మ చావు బతుకుల్లో ఉంది. ఉద్యోగం తప్ప దిక్కులేదు. పైగా చక్కగా పనిచేసేది. ఒక్క పొరపాటూ చేయలేదు. ఉత్త పుణ్యానికి నిలిపేయాలంటే బాధకాదూ" అన్నారు.

నాలో దెయ్యం ఆవేశించింది.

"అవున్లెండి వన్నెల విసరకర్ర లాంటి స్వర్ణనూ, కన్న పాపనూ పొమ్మని ఎలా అనగలరు." అన్నాను.

భీకరంగా అరిచారు. గజగజ లాడిపోయాను. కాఫీగ్లాసు నా మొఖాన కొట్టి వెళ్ళారు.

ఆఫీసు ప్యూన్ చీటీ తెచ్చాడు.

"నీవు చదువుకొన్న దాని వనుకొన్నాను. అంత నీచంగా మాట్లాడుతావనుకోలేదు. ఒట్టు పెట్టుకొన్నా నమ్మలేదు. నీ ముఖం చూడ్డానికి మనసొప్పటంలేదు. నీలాగా నీచంగా ఆలోచించే వాళ్ళతో సంసారం చేయడం కష్టం.

"స్వర్ణ నిష్కల్మష. ఓ పది రోజులలో తిరిగి వస్తాను. నీవు చేసిన పని ఆలోచించుకో. నీ కాపురాన్ని నీవే నాశనం చేసుకొంటున్నావు. బాగా ఆలోచించు.

"స్వర్ణకు ఈ సంగతి తెలియనీకు. వాళ్ళమ్మ ఈవేళే పోయిందట. పిడుసుపాటు దిగులుగా ఉందట."

కోపం స్వర్ణ మీదికి మళ్ళింది. ఆయన వెళ్ళిపోతే నేనేమయి పోతాను అనిలేదు. దాన్నసలు ఎందుకు నిలుపగూడదూ? ఇక్కడ గాకపోతే ఇంకో ఉద్యోగం దొరకదా? నాలుగైదు నెలల వరకూ దొరక్కపోతే మాత్రం? కట్టుకొన్న పెళ్ళాం ఎక్కువా? స్టైనో బాగోగులు ఎక్కువా? భగభగ మండి పోయాను. స్వర్ణ ఇంటికి వెళ్ళాను. నీచురాలివి అన్నాను. నా సంసారం నాశనం చేశావన్నాను. కులట వన్నాను. ఏదేదో అన్నాను.

రెండోరోజు పొద్దున్నే ఆఫీసు ప్యూన్ పరిగెట్టుకొచ్చాడు. "అమ్మా! స్వర్ణమ్మ పాపతో సహా బావిలో పడిందమ్మా. అమ్మ పోయిందని దిగులు కాబోలు."

నిశ్చేష్ట నయ్యాను. ఆ రోజే పోస్ట్‌లో ఉత్తరం వచ్చింది.

"ఈ జాబు మీకందేసరికి నేనూ పాపా ఈ పుణ్య ప్రపంచం నుంచి వెళ్ళిపోయుంటాం. మా ఆయన పోగానే నా బతుకు శూన్యమై పోయింది. కన్న తల్లిని అందులోనూ వృద్ధురాల్ని గాలికి వదిలేయలేక బతుకుతూ ఉన్నాను. లేకపోతే ఆయనతో పాటే నేనూ స్వర్గానికి పోయేదాన్ని. అమ్మ పోయింది. నేను బతికి సాధించిందేమిటి. మీ కాపురంలో కలతలు రేకెత్తించాను. ఎంత ఒట్టు పెడితే అంత. ఆయనను అన్యాయంగా చూశారు. వదినా, అన్నయ్యను క్షమాపణ కోరుకొని నీ జీవితం చక్కదిద్దుకో. శలవ్. స్వర్ణ".

భూమి గిరగిరా తిరుగుతున్నట్లయింది. ఆయన వస్తే క్షమార్పణ కోరుకోవాలి. క్షమిస్తారా! పది రోజులయింది. పదిహేను రోజులయింది. ఇంటి ముందు కారు ఆగేసరికి పరిగెత్తాను. ఆయన కాదు. నాన్నగారు!

"ఏం అమ్మా ఇలాగున్నావు? అసలేమయిందమ్మా" అన్నారు పిచ్చిగా చూశాను. అంతా చెప్పాను. "ఇంటికి రామ్మా నాలుగు రోజు లక్కడ ఉండూ కానీ, అల్లుణ్ణి శాంత పరచి నే తెస్తాగా" అన్నారు ఇంటికొచ్చేశాను. మొన్నమొన్న తెలిసింది నాన్నగారు అక్కడికి రావడానికి కారణం ఆయన ఉత్తరం అని. అది ఎలాగో సంపాయించి చదివాను.

"మిమ్మల్ని మామగారని సంబోధించడానికి సిగ్గుగా ఉంది. మీ అమ్మాయి మనిషికాదు. రాక్షసి. రెండు ప్రాణాలు తీసిన హంతకి. ఒక ప్రాణిని దుఃఖ పెట్టిన నీచురాలు. నేను రిజైన్ చేసి వెళ్ళి పోతున్నాను. మీ అమ్మాయిని కావాలంటే వచ్చి తీసుకెళ్ళండి."

ఆయన వచ్చి, సంగతి తెలుసుకొని రిజైన్ చేసి వెళ్ళిపోయారన్నమాట. ఇంటి కొచ్చింటే కాళ్ళమీద పడేదాన్ని.

ఏం చెయ్యనే శారదా. నా జీవితానికి ఆధారంగా పాతిన పందిరికి చెద పట్టిందని పెరికివేశాను. నేనే కుప్పలా కూలిపోయాను."

"ఏం చేయాలో తెలీని రమ." శారద కళ్ళమ్మట నీళ్ళు జలజలా రాలాయి. పాపతోసహా తులసి కోట ముందు మోకరిల్లింది. "అమ్మా రమను క్షమించి దానికో దారి చూపించు తల్లీ" అంటూ ప్రార్థించింది.